

STORTINGET

Representantforslag 230 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Grete Wold, Marian Hussein, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski og Kathy Lie

Dokument 8:230 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Grete Wold, Marian Hussein, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski og Kathy Lie om tiltak for økt bemanning i skoler og barnehager

Til Stortinget

Bakgrunn

Den siste tiden med karantene og høyt sykefravær har avslørt hvor lavt bemannet skolene og barnehagene er. Med for få ansatte på jobb har tilbudet til elevene og barnehagebarna blitt redusert.

Under pandemien ble man minnet på hvor viktig skolene er for å ivareta barn og unges utvikling, både faglig og sosialt. Da skolene stengte eller det var begrenset tilstedeværelse for elevene, fikk det ringvirkninger ikke kun for opplæringen, men også for muligheten andre tjenester hadde til å gi sin hjelp. Det ble tydelig hvordan skolen har en nøkkelfunksjon i det forebyggende arbeidet rundt barn og unge. Pandemien rammet skjevt og ble på mange måter et forstørrelsesglass for de eksisterende forskjellene, også når det gjelder hvor godt det lokale støttesystemet var. Forslagsstillerne mener at det nå haster med å styrke arbeidet med laget rundt eleven, særlig i etterkant av pandemien hvor flere barn og unge trenger hjelp og oppfølging.

Ansatte i skolehelsetjenesten opplever å ha for liten tid til å ta imot elever uten timeavtale, og de melder om at de ukentlig må avvise barn som ønsker samtale. Det går uforsvarlig lang tid mellom samtalen, og kan gå 5–

6 uker mellom mange av barnesamtalene. Dette vanskeligjør relasjonsbygging og kontinuitet. Den pressede situasjonen i skolehelsetjenesten gjør at ressursene blir brukt til oppfølging av de mest kompliserte og krevende sakene. Det er liten tid til helsefremmende og forebyggende oppgaver, som egentlig skal være skolehelsetjenestens primær oppgaver.

Henvendelsene til skolehelsetjenesten har i stor grad bakgrunn i opplevd stress i skole og fritid og generell nedstemthet. Ofte bunner dette også i mangel på ivaretagelse av basale behov – spesielt søvnproblemer. Noen har alvorlig angst/depresjonsproblematikk, andre trenger litt støtte og sitter ofte med svar selv på en god måte å mestre tilværelsen videre. Barna som har hatt mindre sosial trening på grunn av pandemien, har forverring i sosiale utfordringer. Dette viser seg i utagerende atferd, sosial tilbaketrekning, skolevegning, spiseforstyrrelser, økt engstelse etc. Landsgruppen av helsepsykiatere (NSF) er bekymret for at manglende oppfølging i barneskoleårene kan medføre skjevutvikling og psykisk og fysisk uhelse senere i livet.

Barneombudet, Elevorganisasjonen og Skolelederforbundet har i et brev av 14. mars bedt regjeringen om å prioritere en satsing på laget rundt eleven i statsbudsjettet for 2023 og om å sørge for at alle barn og unge får et godt og likeverdig støttenettverk som sikrer at deres rettigheter blir ivaretatt. Å styrke laget rundt eleven var også en av anbefalingene til Parr-utvalget, som foreslo tiltak for å redusere konsekvensene av pandemien for elevenes faglig og sosial læring. Behovet for å styrke laget er også en anbefaling fra koordineringsgruppen for tjenester til utsatte barn og unge. Også KS, Norsk Lektorlag, Skolens Landsforbund, Skolelederforbundet og Utdanningsforbundet har invitert regjeringen til samar-

beid om tettere oppfølging av elevene i norsk skole med blant annet et ønske om å styrke laget rundt eleven.

Det er for store forskjeller i laget rundt barn og unge lokalt. Det betyr at støtten og hjelpen de får, ikke er likeverdig. Bostedsadressen til barn og unge har stor betydning for hvilket tilbud de får. At flere faller utenfor fordi de ikke blir fanget opp og får den hjelpen de har behov for, kan ha store konsekvenser for den det gjelder og deres familier, men det har også store samfunnsøkonomiske konsekvenser. Utfordringene som barn og unge opplever, følger ikke sektorgrensene. For å lykkes med å etablere bedre støttenettverk rundt eleven er det derfor avgjørende at arbeidet forankres i alle de departementene som har ansvar for tjenester til barn og unge.

Det å lykkes med tettere oppfølging av elevene handler i stor grad om nok ansatte, med nok tid og rett kompetanse. Pandemien har gitt økt behov for å styrke laget rundt elevene, og understreket behovet for å bruke andre yrkesgruppers kompetanse inn i skole og barnehage. Kontaktlærere/lærere, rådgivere, skolehelsetjenesten og foreldre må sammen ses som en del av laget rundt elever og barnehagebarn, sammen med PPT og andre relevante tjenester og aktører.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen som en del av arbeidet med en tillitsreform i samarbeid med partene utarbeide en nasjonal rekrutteringsstrategi for flere lærere og andre ansatte i skole og barnehage, inkludert pilotprosjekter med søkbare midler for å oppskalere og utvide laget rundt eleven med flere faggrupper, som følges av forskning og evaluering, og forankre dette i Stortinget innen et år.
2. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et prosjekt for hele, faste stillinger i skoler og barnehager sammen med partene i arbeidslivet.
3. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjett for 2023 etablere en tilskuddsordning for etter- og videreutdanning rettet mot assistenter som er ansatt i skole, barnehage og SFO.
4. Stortinget ber regjeringen i samarbeid med partene legge til rette for ordninger med faste ansatte for å dekke vikarbehov i skole og barnehage, både med kvalifisert personell til pedagogstillinger og annet personell til andre stillinger og komme tilbake til Stortinget med en plan for dette.
5. Stortinget ber regjeringen styrke helsestasjonene og skolehelsetjenesten gjennom å fremme forslag til en konkret opptrappingsplan, som inkluderer å styrke helsesykepleierutdanningen og likebehandle den med tilsvarende utdanninger.
6. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å styrke kontaktlærerressursen med en ekstra kontaktlærertime på ungdomsskolen.
7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi ukvalifisert personell i undervisningsstillinger en rett til etter- og videreutdanning for å bli kvalifisert, samt å etablere en søkbar tilskuddsordning gjennom statsforvalteren for å legge til rette for etter- og videreutdanning.
8. Stortinget ber regjeringen øke finansieringskategorien for lærerutdanningene, både til skole og barnehage, slik at lærerutdanningene skal finansieres etter kostnadskategori C eller høyere, og komme tilbake med forslag om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2023.
9. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å øke bemannings- og pedagognormene for barnehagene til 50 prosent barnehagelærere og minst 25 prosent barne- og ungdomsarbeidere.

8. april 2022

Freddy André Øvstegård

Grete Wold

Marian Hussein

Mona Fagerås

Kari Elisabeth Kaski

Kathy Lie